

Nr 31.

Av herr Elofsson, Gustaf, m. fl., om revision av Gattavtalet i trädgårdsodlingens intresse.

Fruktodlingen i vårt land har under senare år starkt utvidgats, särskilt i de södra och mellersta delarna av landet, och utgör numera bland annat en för det mindre jordbruket viktig produktionsgren. Tyvärr har möjligheterna att avsätta den svenska frukten på den inhemska marknaden försvårats genom import av utländsk frukt, särskilt s. k. sydfrukt, även under tider på året, då tillgången på svensk frukt är god. Det riktiga vore att denna import begränsades till de tider, då svensk frukt icke saluföres i tillräcklig omfattning för att motsvara efterfrågan. En sådan begränsning av importen har emellertid visat sig svår att genomföra på grund av de bestämmelser rörande tullsatserna på frukt och tidpunkterna för deras tillämpning, som införts med anledning av Sveriges anslutning till det s. k. Gattavtalet. Då Sverige år 1950 anslöt sig till nämnda avtal bestämdes som konsekvens av anslutningen att importen av äpplen skulle vara tullfri under tiden 1 februari—30 juni varje år mot att den tidigare varit belagd med tull, motsvarande 10 kr. pr 100 kg under första halvåret. I fråga om päron slopades tullen för första halvåret, och under andra halvåret skulle den uppgå till 20 kr. pr 100 kg. Tidigare utgick en tull om 10 kr. pr 100 kg under tiden 1 december—30 juni och 20 kr. under tiden 1 juli—30 november. Vidare sänktes tullsatserna på konserverad frukt, på vindruvor och vissa andra trädgårdsprodukter.

Att Sveriges anslutning till Gattavtalet skulle komma att medföra svårigheter för den inhemska fruktodlingen stod klart, redan då frågan om Sveriges anslutning förbereddes. I ett särskilt yttrande till bevillningsutskottets betänkande nr 26 år 1950 över Kungl. Maj:ts proposition nr 52 angående Sveriges anslutning till allmänna tull- och handelsavtalet (Gattavtalet) framhöll herrar Gustaf Elofsson, Niklasson och Jonsson i Skedsbygd att man inte kunde undgå att konstatera, att de förda tullförhandlingarna i samband med anslutningen till detta internationella avtal resulterat i ett betydligt försvagat tullskydd för såväl frukt som andra trädgårdsprodukter och för blommor. Man erhöll den uppfattningen att dessa tullsänkningar vidtagits såsom bytesobjekt när det gällt att uppnå andra för våra förhandlare önskade ändringar i tulltaxorna. Följden därav blir att man berövar odlarna av trädgårdsprodukter inte bara möjligheten att upprätthålla sin odling i nuvarande omfattning utan omöjliggör den ten-

dens till omfattande självförsörjning på detta område, som vårt land med en gynnsammare behandling av dessa tullfrågor kunnat uppnå. I det särskilda yttrandet uttalades en förväntan att Kungl. Maj:t måtte uppta förnyade förhandlingar med de avtalsslutande parterna i syfte att åstadkomma bättre och effektivare tullskydd för lök och övriga trädgårdsodlingens produkter i såväl färsk som konserverad eller på annat sätt beredd form.

Bevillningsutskottet erkände att de gjorda tullkoncessionerna begränsade våra möjligheter att med tullar eller liknande avgifter skydda olika grenar av inhemsk produktion. Det var enligt utskottets mening icke uteslutet att vissa av de lämnade koncessionerna, närmast de ovillkorliga tullnedsättningarna och bland dem av allt att döma främst de, som berör trädgårdsodlingen, kunde komma att förorsaka olägenheter för de berörda produktionsgrenarna. Dessa olägenheter torde emellertid komma att väl uppvägas av de fördelar, särskilt i form av ökade exportmöjligheter, som avtalet otvivelaktigt var ägnat att medföra, framhöll utskottet.

Bevillningsutskottets ovannämnda resonemang bemöttes i debatten i andra kammaren om betänkandet nr 26 av herr Jonsson i Skedsbygd, som framhöll, att det var jordbruket, som måst ge efter för att industrien skulle få förmåner. Herr Jonsson framställde under debatten det yrkandet att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte anhålla, att Kungl. Maj:t omedelbart måtte upptaga förhandlingar med vederbörande stater i syfte att åstadkomma ett bättre tullskydd för lök och trädgårdsprodukter m. m. Detta yrkande vann icke kammarens bifall. Utvecklingen på trädgårdsodlingens område efter år 1950 har emellertid visat att de farhågor, åt vilka gavs uttryck i det ovannämnda särskilda yttrandet, icke varit överdrivna.

Kungl. Maj:t har i år tillsatt en utredning med uppdrag att göra en allmän översyn och undersökning av de problem, som sammanhänger med Sveriges delaktighet i Gattavtalet. I samband härmed bör enligt vår mening trädgårdsodlingen och speciellt fruktodlingens nuvarande avsättningssvårigheter uppmärksammas. Det är enligt vår mening nödvändigt att en revision av avtalet kommer till stånd, som gör det möjligt för vårt land att åstadkomma ett tillfredsställande tullskydd för den inhemska produktionen av frukt och andra trädgårdsprodukter. Värdet av att upprätthålla en så stor odling av dessa produkter att den i möjligaste mån svarar mot konsumtionen inom landet framstår klart under tider av handelsavspärrning men även under tider, då normala handelsförbindelser kan upprätthållas, bör denna odling vara av stort värde ur valutapolitisk och sysselsättningsynpunkt. Härtill kommer som en tungt vägande synpunkt att trädgårdsodlingens utövare bör erhålla ekonomiska villkor, som någorlunda svarar mot andra jämförbara yrkesutövares.

Med anledning av vad som här ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte uttala, att en revision av Gattavtalet bör komma till stånd, som ger vårt land möjlighet att åstad-

komma ett bättre och effektivare tullskydd för trädgårdsodlingens produkter i såväl färsk som konserverad eller på annat sätt beredd form, samt att vid förhandlingar om handelsavtal med främmande makter trädgårdsodlingens intresse i detta avseende bör så långt möjligt tillgodoses.

Stockholm den 15 januari 1954.

G. Elofsson

i Vä.

Gärda Svenson.

Karl Persson.

Fritiof Karlsson.

Nils Theodor Larsson.
